

Maëstrons långluggiga porträtt.

För öfrigt inga tidningar – således goda tidningar!

Nej bedröfligtvis gifves det tvenne onda inhemska Tidningar, nemligen Borgå och Helsingfors Tidningar; och de äro grufveligen onda. B. T. är dertill »häpen», något som man eljest aktar sig för i bättre sällskaper. H. T. profetera Saima en ond bråd död. Det är onda Tidningar med besked – och likväl inga Tidningar. Ordspråket måtte halta!

10

138 ANGÅENDE BRANDSTODSBOLAGET TILL FÖRSÄKRING AF LÖSEGENDOM.

Saima n:o 37 12. IX 1844

Bland företag, som väcka särdeles deltagande, är otvifvelaktigt det föreslagna Brandstodsbolaget till försäkring af lösegenom, och prisvärd är de mäns patriotiska omsorg, hvilka genom förslag till Reglemente för ett sådant bolag bragt frågan om dettas tillvaro till ett skyndsamt afgörande. Det är väl också att hoppas, att det allmänna deltagandet skall bevisa sin tillvaro uti sakkunniga mäns offentliga yttranden angående det ifrågavarande Reglementet. Tills detta sker i en större omfattning, torde nedanstående oss benäget meddelade anmärkningar öfver detsamma försvara sin plats i en Tidning, så mycket mera som de angå en punkt i förslaget, hvars bestämmande kan gynna eller motarbete sjelfva bolagets bildning.

Det är en erfarenhet, som isynnerhet hvarje större affärsman har tillfälle att göra, att all omsättning tilltager i den mån, den göres beqväm för allmänheten. Ju vidsträktare det landområde är, inom hvilket trafikanten måste söka antingen säljare eller afnämare, och ju mindre detta underhjälpes af landets kommunikationsanstalter, desto mer bör han bekosta för att få sin vara utspridd. Såsom ett väsentligt medel härföre har man ansett anställandet af kommissionärer på särskilda orter. Utlänningen anser det löna mödan att med sådana öfversvämma Finland. Bolag finnas, hvilka hafva att tacka en dylik omsorg för den framgång, deras företag rönt i landet. Ja det vore kanske icke orätt att påstå, att en sådan omsorg företrädesvis i vårt land är af nöden, der alla allmännare företag och en mera beräknad industri öfverhufvud höra till nyheter.

Knappt kan man derföre betvifla, att ju Brandstodsbolagen skulle vinna ett vida allmännare deltagande, om man öfverallt i landet kunde tillägna sig fördelen af dessa inrättningar med samma lätthet som i hufvudstaden. Anmärkaren säger härom:

1:o Innehålla §§ 21 och 35 1:sta Kap. i det nämnda förslaget, att bolagsmän, som icke inom föreskrifven tid erlagt årsafgiften, de uttaxerade afgifterna m. m. ingen ersättning har att vänta för den brandskada honom under tiden kan öfvergå, utan att likväl vara fri från det ansvar honom såsom delegare i bolaget kan åligga. Detta i sig sjelf rättvisa stadgande, göres likväl genom omständigheterna obilligt för alla utom hufvudstaden bosatte delegare i bolaget. Ty dessas alla transaktioner med bolaget måste bero af någon enskild kommissionärs i hufvudstaden goda vilja och punktlighet. Underlåter en sådan af försumlighet, hindrad af sjukdom o. s. v., att fullgöra sitt i detta hänseende erhållna uppdrag, så lider utan allt eget förvällande kommittenten en förlust, för hvilken den uti hufvudstaden bosatte delega-

50

ren aldrig är blottställd.

2:o Utom nämnda afgifter bör blifvande bolagsman »låta till Direktionen inbetala» inträdesavgiften eller bevis öfver dess nedsättning i Länets ränteri och insända förteckningarne öfver den försäkrade egendomen i tre exemplar. Enligt 17 och 19 §§ bör vidare såväl förändring i försäkrad egendom som dess öfvergång till annan person än försäkringstagaren anmälas hos Direktionen, likaså enligt § 18 genom egendomens flyttning i annan lägenhet förorsakad förhöjning af avgiften bör inom föreskrifven tid till Direktionen inbetalas.

För hvarje sådan transaktion kan postporto, assurans afgift och kommissionärsarfvode icke antagas blifva lägre än åtminstone 1 R:1 50 kop. i Silfver. Låt nu vara, att Bolaget komme att räkna 1 200 delegare utom Helsingfors, samt att 1/4 del af dessa hade att årligen anmäla någon af ofvannämnda förändringar i egendomens belopp, i lägenheten för dess förvarande o. s. v., så finnes, att dessa delegare hade att erlägga en årlig afgift af 2 250 Rubel Silfver utöfver försäkringsavgiften till Bolaget, eller ungefär *hälften* af avgifterna å den för Bolagets bestånd beräknade försäkringssumman, två millioner Rubel.

Tager man dessa olägenheter, kostnaden och isynnerhet risken, för dem af landsortens invånare, hvilka kunde vara hugade att såsom delegare i Bolaget ingå, i behörigt öfvervägande, så måste man medgifva, att de med skäl kunna afskräcka mängen, samt att å andra sidan hvarje åtgärd att häfva desamma i betydlig grad skall främja Bolagets bestånd. Tillfälle till deras aflägsnande erbjuder sig åter sjelfmant genom de föreslagna komiteerna. Om nemligen någon ledamot i hvarje komité egde i uppdrag att verkställa alla dessa transaktioner genom brevexling med Direktionen och mot arfvode till någon viss procent af den för hvarje gång ifrågavarande försäkringssumman, så hade försäkringstagaren i hvarje förekommande fråga endast att vända sig till närmaste komité, hvilken då skulle mottaga både afgifter och meddelanden i Bolagets namn. Det nämnda arfvodet för den korresponderande ledamoten i komitén kunde lämpligast utbetalas af Bolaget, hvaremot försäkringsavgifterna kunde med en lika procent förhöjas. Besväret för de respektiva komiteerna skulle förringas derigenom, att ju försäkringsavgifterna enligt §§ 20 och 35 i förslaget borde inbetalas på en bestämd tid af året; och förändringar i den försäkrade egendomen äfvensom densammas öfvergång till annan person synas väl på samma skäl böra anmälas af komiteerna som enligt § 18 dess flyttning till annan lägenhet, hvilka anmälanden dessutom genom portofriheten skulle på denna väg blifva minst kostsamma. Att åter den till Direktionens vistelseort närboende delegaren i Bolaget finge underkasta sig lika afgifter med den aflägsnare boende, synes vara icke blott billigt utan strängt rättvist, då ingen ort i landet företrädesvis kan vara berättigad att inom sig hysa Bolagets Direktion, lika litet som någon delegare rättvist kan åläggas att böta med större omkostnader för sin vistelse på den ena eller andra orten.

Fördelarne af här föreslagna åtgärder både för Bolagets bestånd i allmänhet och särskildt för ett stort antal af delegarena äro så i ögonen fallande, att föga något med skäl kan emot deras gagnelighet invändas. Önskligt vore blott, att lika åtgärd kunde vidtagas i afseende å brandförsäkringen af fast egendom, då i landsorten bosatte delegare i det för detta ändamål inrättade bolag nu få vidkännas obilliga omkostnader och lida af farhågan, att genom en kommissionärs vållande gå förlustiga af alla de uppoffringar, de gjort för sin egendoms bevarande, på hvilket slags förluster exempel kanske icke torde saknas.